

INGEZONDEN

Utrecht, 1 Sept. '28.

Den Heer W. L. van Andel,

Hooggeachte Collega,

Gij meent den openbaren weg, via dit Tijdschrift, te moeten kiezen, „den veiligsten om ongemerkt en zonder aanstoot te geven”, om Uwe bezwaren tegen de Maatschappij en hare werkwijze kenbaar te maken in, welgeteld, tien en een halve vraag.

Wilt gij mij ten goede houden, dat ik deze niet stuk voor stuk beantwoord maar Uw brief analyseer?

Op blz. 575 meent gij, dat in de afdelingen de kracht eener vakvereeniging moet liggen, en mij dunkt, Uw wensch om deze stelling toepasselijk te verklaren op de Mij. is uit heel Uw betoog duidelijk te lezen. Gij beantwoordt dan met deze uitspraak een serie van Uw te voren gestelde vragen. De Mij. ziet gij als een vakvereeniging. Omdat al deze vragen tot mij zijn gericht voeg ik hieraan gaarne toe: ik ook. Voor de details veroorloof ik mij te verwijzen naar mijne redevoering over dit onderwerp voor de Mij: „Organisatie” (T. v. T. 1917).

Als er nu afdelingen moeten zijn, collega, kunt gij U dien organisatievorm dan anders denken, dan dat een centrale macht, het zij jaarvergadering, of hoofdbestuur of welke dan ook de grenzen dezer afdelingen vast stelt? Ik niet. Dus zal geen lid zelf kunnen *bepalen* tot welke afdeling hij behoort. Hij zal onder een eens aangenomen regeling vallen. Bij uitzonderlijke gelegenheden zal met zijn *wenschen* worden rekening gehouden, en hieraan worden voldaan indien vervulling organisatorisch toelaatbaar blijkt. Over ieder concreet geval beslist de centrale macht, die de regeling ontwierp, of eene aan wie zij hare macht voor dit geval delegeert. Dit laatste heb ik getracht in de algemeene vergadering ook uiteen te zetten. Men ging hiermee accoord. Voor mij is de zaak in het algemeen hiermee afgedaan. Over het geval van Andel zal het H. B. nader een besluit moeten nemen.

In het derde deel van Uw brief is Uw betoog onbillijk.

Gij citeert het rapport der afdeling Amsterdam en een request van het H. B.

In beide stukken wordt een positieve meening uitgesproken n.l.,

dat tandheelkundige volksverzorging in het ziekenfondswezen behoort. Toch heeft het H. B. zijn standpunt nog niet bepaald, roept gij verwonderd uit.

Deze schijnbare inconsequentie is alleen verwonderlijk voor wie niet op de hoogte is van wat er in de Maatschappij omgaat. Dat gij U verwondert begrijp ik niet. Gij weet toch, dat sedert verleden jaar het vraagstukkencomplex, waarover het hier gaat, opnieuw in studie werd gegeven aan de C. T. V. Gij weet ook, dat die studie niet vlug ging door allerlei omstandigheden buiten iemands schuld. Gij weet verder, dat een dier omstandigheden was het meer naar voren komen van denkbeelden en meeningen, afwijkend van wat men tot nog toe als juist had gezien en aangenomen. Gij immers zijt de vader van die denkbeelden en meeningen. Gij weet ook, dat het U gelukt is een deel van het H. B. ervan te overtuigen, dat Uwe zienswijzen waarschijnlijk juist zijn, althans dat zij maar niet zonder meer kunnen worden verworpen.

Gij weet, dat rapporteurs van de C. T. V. voor de algemeene vergadering een rapport over dezelfde materie bij het H. B. hebben ingediend, waarin het oude standpunt vrijwel wordt gehandhaafd. Welnu, het H. B. heeft in een paar maanden nog niet kunnen komen tot een voorstel waarbij de jaarvergadering machtiging werd gevraagd om nieuwe wegen in te slaan. Of het H. B. dit zal doen, zij in het midden gelaten. Zoover is het nog niet! Maar zoolang de ontwikkeling der dingen zoover nog niet is, *en in het bijzonder toen de wetgever nog beslissen moest over de het request rakende materie*, heeft en had het H. B. recht noch aanleiding het oude standpunt te verlaten.

Kortom, collega, voorloopig is de incongruentie niet te vinden in de uitingen van het H. B., maar uitsluitend in de zienswijze van de ziekenfondsrapporteurs en die van collega van Andel.

Ik geloof U te mogen verzekeren, dat het H. B. hier niet lichtvaardig zich een meening zal vormen; misschien mag ik U wel toezeggen, dat ook in de afdelingen deze vaak zal worden behandeld. Over Uw hoofd heen, zeg ik tot velen, *dat haast in dezen zeer misplaatst zou zijn!* Het wil mij n.l. voorkomen, dat de Maatschappij hier voor eene beslissing staat, die belangrijker is dan eenige andere, welke ook, die zij in de laatste jaren nam. De Maatschappij is een vakvereniging; zeer zeker. Maar, hoewel ik weet, dat het woord „ethisch” in Uwe ooren een eigenaardigen klank heeft, veroorloof ik mij erbij te voegen, zij moet zijn een vakvereniging met een ethischen inslag. Waar-om zij dit moet zijn, trachtte ik te betoogen toen ik voor de algemeene vergadering in den Haag sprak over „Maatschappij en Ethiek”. (T. v. T. 1923).

Uwe vraag of wij organisatorisch niet bezig zijn van den goeden weg af te dwalen, heeft een sterk recht van bestaan, indien men er

achter de vraag van verdere strekking ziet, of wij niet principieel reeds op den verkeerden weg zijn.

Hiermee meen ik dus niet of ieder spreker op de jaarvergadering nu wel zóóveel gelegenheid tot spreken krijgt tot hij *niets* meer heeft te zeggen, en nog minder of ieder drinker vóór en na het diner nu wel zooveel drinkt, tot hij niet meer drinken kan. Met wat tijd meer voor de hoofdzaken en wat tijd minder voor de Bijzaken zijn deze beide verschijnselen wel tot normale proporties terug te brengen.

Ik meen, of wij in de Maatschappij als één geheel gezien, ons onze positie als academisch gevormde intellectueelen wel goed bewust zijn; of wij de bevoorrechte positie, die de tandartsen onder die intellectueelen innemen, ons wel voldoende beseffen; of wij van de hooge plichten, die hierdoor ons zijn opgelegd, wel volkomen zijn doordrongen; of in de sociale politiek van de Maatschappij dit bewustzijn en dit besef wel voldoende tot uiting komt. Over deze zaken, collega, zal al gesproken zijn, en zult gij, hoop ik, mee hebben gesproken, als dit stukje gedrukt wordt.

En nu in trouwe, vriend, nog een enkel woord: op onze laatste jaarvergadering waart gij aanwezig — zwiĳgend. Maar nu verrast mij Uw schriftuur. Vreesdet gij U te misgaan indien gij vroeger spraakt of langer zweegt? Dan moet ik de bezwaren Uws gemoeds eerbiedigen. Ik doe dit gemakkelijk wijl ik weet, dat gij niet schrijft uit lust tot verwijt of critiek. Ik voel, dat juist Uw liefde tot de goede zaak Uw toon een scherp bijklink gaf. Maar of mannen als Van Andel, met eigen kijk op de sociale ontwikkeling der tandheelkunde, met scherp verstand en vaardige tong het recht zouden hebben ter jaarvergadering te zwiĳgen en enkele weken nadien met niet overmatige beheersching van de stof noch van zichzelf stukjes te gaan schrijven, dit is een vraag, waarover ik nog eens wat dieper wil peinzen.

Inmiddels in vrede en vriendschap,

Uw dw.,

BAKKER.

N a s c h r i f t op 30 Sept.

L. S.

Gisterenavond vergaderde het H. B. en besloot o.a. collega Van Andel toe te staan lid te blijven van de afdeeling Utrecht. Voorts werd een belangrijk deel van den avond gewijd aan de bespreking van de vraag of de Maatschappij zal blijven trachten de tandheelkundige volksverzorging in de ziekenfondsen tot haar recht te doen komen.

of dat zij, gezien de in den loop der jaren opgedane ervaring, naar nieuwe wegen dient te zoeken. Het H. B. had het genoeg collega van Andel als gast in zijn midden te zien, aan de discussie te hooren deelnemen. Een benoeming in een commissie, die verdere stappen in deze aangelegenheid zal voorbereiden, liet hij zich welgevallen. Niemand, die zich meer verheugt dan ondergeteekende.

B.

TANDHEELKUNDIGE HULP IN DE ZIEKENFONDSEN.

M. de R.

Met genoeg heb ik in ons Tijdschrijf gelezen, dat de Maatschappij, wat het ziekenfondswezen betreft, van koers wil veranderen, dat ook zij tot de conclusie komt, dat we nooit van een tandheelkundige volksvoorziening kunnen gaan spreken, door middel van de ziekenfondsen, wanneer deze aan de tandartsen slechts honoraria uitkeeren, die ongeveer 50 cent per ingeschreven lid per jaar bedragen en waarvan het gevolg is dat, waar de vraag naar hulp in de fondsen steeds meer en meer zich in stijgende lijn beweegt, er meer extracties zullen worden verricht, ook van elementen, die nog wel te behouden waren, iets wat met het principe tandheelkunde allerminst overeenkomt.

We behooren ons op 't standpunt te stellen, dat de fondspatiënt even goed geholpen behoort te worden als de particulier, waarbij we niet een groot deel cadeau moeten geven maar een matig honorarium behooren te verlangen.

Die goede hulp moet niet hierin bestaan, dat de patiënt tevreden is, dat hij zijn pijn kwijt is maar in werkelijke conserveerende behandeling.

Laten we nu eens nagaan, wat de oorzaken zijn dat de honoraria niet hooger zijn en daardoor waarschijnlijk niet de beste hulp gegeven kan worden?

1e. Zullen er fondsen zijn, die deze hulp onnoodig vinden.

Met deze valt niet te praten en moeten deze worden overgelaten aan den geest en de zich opringende eischen van den tijd.

2e. Zullen er fondsen zijn die de extracties betalen en conserveerende hulp tegen verlaagd tarief verstrekken.

Dat ook hier van conserveerende hulp zeer weinig terecht komt, staat ook zonder twijfel vast.

3e. zullen er fondsen zijn, die 't nut wel eenigszins inzien, maar er het geld niet voor over hebben.

4e. Zullen er fondsen zijn, die door hun organisatie, aangezien ze

vroeger alleen dokters- en apothekersfondsen waren, niet meer dan b.v. 50 cent per lid per jaar *kunnen* uitkeeren, en waar alhoewel overtuigd dat dit te weinig is, en tevens ook overtuigd van het nut van onze hulp, een contributieverhoging onmogelijk is.

Laat ons nu eens overwegen!

Een vraag naar tandheelkundige hulp onder het volk bestaat er; hieraan valt niet te twijfelen. Dat deze matig maar redelijk gehonoreerd behoort te worden, waardoor ook eischen voor goede hulp gesteld mogen worden, die ons zoo dicht mogelijk tot het ideaal tandheelkundige volksvoorziening moeten brengen, staat even onomstootelijk vast.

Laten nu de fondsen die nog geen hulp verleen en naast hun medisch fonds een tandheelkundig fonds oprichten en de fondsen die reeds tandheelkundige hulp verleen den leden de b.v. pl.m. 2 cent die voor deze hulp in hun contributie is inbegrepen teruggeven en naast hun „medisch” fonds ook een tandheelkundig fonds oprichten.

In dit tandheelkundige fonds komen de leden van het ziekenfonds direct *vrijwillig* en betalen b.v. een contributie van 3 à 4 cent per week. Zijn ze eenmaal leden van het tandheelkundige fonds zoo kunnen ze hieruit niet meer of moeten voor het ziekenfonds als geheel bedanken. Zij, die niet direct in 't tandheelkundige fonds overgaan, tegen de nieuwe contributie hebben een wachttijd van één maand indien ze later willen toetreden.

Wanneer van de zijde van de fondsen hiervan de billijkheid en noodzakelijkheid in overleg met de tandartsen b.v. per circulaire wordt uiteengezet en duidelijk gemaakt, want de fondsbesturen zijn toch grootendeels juist de menschen, die 't sociaal-economische gedeelte behooren te beichten en voor de massa behooren te denken, nu dan geloof ik dat de tegenwoordige arbeider wel al zoodanig ontwikkeld is, dat hij wordt overtuigd.

Bovendien zou een dusdanige regeling een goede toets zijn, hoe juist in die plaatsen waar reeds eenige jaren conserveerende hulp in de fondsen is gegeven, het volk de tandheerkunde heeft leeren kennen en apprecieeren. Zij die dit nog niet inzien, zullen dit te eenigertijd aan den lijve voelen, want zeker 98 pct. van de menschheid heeft vroeger of later den tandarts noodig.

Hierdoor zou dus een goede conserveerende hulp mogelijk zijn met een billijk honorarium van de tandartsen.

Moge dit stukje bijdragen om ook in de C. T. V. eens te worden overwogen. Baat het niet, schaden doet het ook niet. U, mijnheer de Redacteur dankzeggend voor de misschien te vele plaatsruimte, die ik U vroeg teeken ik

Vlissingen, Aug. '28.

L. HERTSTEIN.